

## İndirilme Tarihi

04.02.2026 15:02:14

## COG 314 - KENT SOSYOLOJİSİ - Fen Edebiyat Fakültesi - Coğrafya Bölümü

### Genel Bilgiler

#### Dersin Amacı

Bu ders farklı sosyo-kültürel ve tarihsel yapıları kentlerin yaşamının ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel boyutlarını, kentsel yapılanmaya neden olan sosyal faktörleri, fiziksel planlama kararlarının olası sosyal etkilerini öğretmeyi, kent yaşamı ve sorunları üzerine eleştirel bir şekilde düşünebilme yeteneğini kazandırmayı amaçlamaktadır.

#### Dersin İçeriği

Sosyolojinin ve Kent Sosyolojisinin tanımı, araştırma konuları. Kent, kentleşme, kentleşme tanımları. Şehirlerin ortaya çıkışı ve gelişmesi. Medeniyetlerin oluşumu, sosyal organizasyon ve şehir toplumu. Şehirlerin gelişmesinin tarihi şartları, siyasal ve dini organizasyonların rolü.

#### Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Dersin kitabı: <br />Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. <br /><br />Önerilen diğer kaynaklar: <br />Şengül, T. (2001), "Sınıf Mücadelesi ve Kent Mekânı", Praksis, Sayı:2, Bahar,(9-31). <br />Weber, Max (2000) "Şehir Modern kentin Oluşumu", İstanbul, Bakış yayınları. <br />Gottdiener, Mark, Ray Hutchison ve Michael T. Ryan (2018) The New Urban Sociology, Routledge, New York<br />

#### Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretim Yöntemleri

Sunum ve tartışma.

#### Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders kitabı dışındaki diğer önerilen kaynakların okunması.

#### Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Bir öğrenci temsilcisi sınıfı derse hazırlamaktadır.

#### Dersin Verilişi

Projeksiyon aracılığıyla sunum ve görseller kullanılarak ders verilmektedir.

#### Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Betül Urhan

### Program Çıktısı

1. Kentlerin oluşumu ve gelişimi ile geçmişten bugüne farklı kent ve kentleşme tiplerini listeleyebilecek.
2. Kentte yaşayan toplulukların kimlik, kültür ve aidiyet gibi kavramlarla ilişkisini açıklayabilecektir.
3. Kentsel mekanın sorunları ve toplumsal hareketlerle ilişkisini kurabilecektir.

### Haftalık İçerikler

| Sıra | Hazırlık Bilgileri                                                         | Laboratuvar | Öğretim                             |                                                                                                                                                                                                                              | Uygulama |
|------|----------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
|      |                                                                            |             | Metodları                           | Teorik                                                                                                                                                                                                                       |          |
| 1    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.(sf:11-18)  | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Dersin kapsamı ve programı hakkında genel bilgi. Sosyolojinin ve kent sosyolojisinin tanımı. Kent sosyolojisinin çalışma alanı ve araştırma soruları. Batı'da kent sosyolojisi. Temel yaklaşımlar ve metodolojik çoğulculuk. | -        |
| 2    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.(sf:11-29)  | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Türkiye'de kent sosyolojisi. Türkiye'de kent sosyolojisi alanında yapılan çalışmalar ve çalışmalara ilişkin değerlendirmeler.                                                                                                | -        |
| 3    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.(sf:29-41)  | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kentlerin genel özellikleri. Kent türleri. Kentlerin tarihsel gelişimi. İlk kentlerin ortaya çıkışı. Kentlerin varoluş nedenleri, Anadolu: Göbeklitepe, Hacılar ve Çatalhöyük.                                               | -        |
| 4    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.(sf:66-105) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Batı modelinde kentlerin varoluşu. Kent / site devleti. Feodal kent; Ortaçağ kentleri, sanayi öncesi kent. Sanayi kenti. Modern kent.                                                                                        | -        |
| 5    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.(sf:73-105) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Postmodern kent. Modern - Postmodern kent karşılaştırması. Küreselleşme ve küresel kent. Metropolis ve metropoliten alan. Mega kentler.                                                                                      | -        |

| Sıra | Hazırlık Bilgileri                                                           | Laboratuvar | Öğretim                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Uygulama |
|------|------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
|      |                                                                              |             | Metodları                           | Teorik                                                                                                                                                                                                                                                                                              |          |
| 6    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:105-153) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kentleşme-kentileşme- göç olgusu. Kentleşme. Türkiye'de kentleşme. Kentlileşme. Göç ve göç kuramları. Göçün niteliği; iç göç, dış göç.                                                                                                                                                              | -        |
| 7    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.(sf:153-189)  | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kentleşme-Kentlileşme- Göç olgusu. Göç ve gecekondulaşma. Üçüncü dünya kentleri: göç ve gecekondulaşma. Türkiye'de gecekondulaşma. Yanlış kentleşme sonuçları; kentleşme yönü ve algılama biçimi, kentleşme ve suçluluk, hemşehri birlikleri, patronaj ilişkileri.                                  | -        |
| 8    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.              | -           | sınav                               | vize sınavı                                                                                                                                                                                                                                                                                         | -        |
| 9    | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:267-287) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kent ve mekân. Mekânın toplumsallığı. Mekân üzerine kuramsal yaklaşımlar. Kentsel mekânın dönüşümü / kentsel dönüşüm.                                                                                                                                                                               | -        |
| 10   | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:287-319) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kentsel toplumsal hareketler. Kentsel-toplumsal hareketlerin niteliği. Kuramsal yaklaşımlar; H. Lefebvre, D. Harvey, M. Castells, I.Wacquant. Kent hakkı ve kentsel hareketler; Avrupa ve Amerika'da kentsel hareketler, Türkiye'de kentsel hareketler.                                             | -        |
| 11   | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:319-326) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kentsel siyaset ve yerel yönetim. Temel kavramlar. Yerel yönetimin boyutları. Yerel yönetimin değerleri ve özellikleri. Yerel yönetim kuramları.                                                                                                                                                    | -        |
| 12   | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:319-348) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Kentsel siyaset ve yerel yönetim. Yerel yönetim demokrasi ilişkisi. Yerel yönetim hareketleri. Türkiye'de yerel yönetim ve değişiklikler. Yerel yönetimlerde uluslararası bazı gelişmeler. Cittaslovv (yavaş şehir).                                                                                | -        |
| 13   | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:355-374) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Eski Türk toplumlarında kent. Orta Asya Türk toplumlarında kent; göçebe toplumu ve kent, Göktürklerde, Uygurlarda ve Oğuzlarda kent. Anadolu Selçuklularında kent; Göçebelikten yerleşik düzene geçiş, kentler ve sosyal tabakalaşma, kent modelleri.                                               | -        |
| 14   | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları. (sf:374-415) | -           | Tartışma Yöntemi<br>Anlatma Yöntemi | Osmanlı'da kent; Selçuklu ve Osmanlı kentlerinin karşılaştırması, Osmanlı kentlerinin yapısı, kentlerde ekonomik hayat, kentlerdeki sosyal sınıflar ve örgütlenme, kentlerin yönetimi, kentlerin nüfusu, Osmanlı kentlerinin özellikleri, Tanzimat'ın modernleşme çabaları ve kentler, İslami kent. | -        |
| 15   | Bal, Hüseyin (2015). Kent Sosyolojisi, Bursa, Sentez Yayınları.              | -           | sınav                               | Final sınavı                                                                                                                                                                                                                                                                                        | -        |

İş Yükleri

| Aktiviteler                   | Sayısı | Süresi (saat) |
|-------------------------------|--------|---------------|
| Vize                          | 1      | 1,00          |
| Final                         | 1      | 1,00          |
| Ders Öncesi Bireysel Çalışma  | 13     | 2,00          |
| Ders Sonrası Bireysel Çalışma | 13     | 1,00          |
| Ara Sınav Hazırlık            | 5      | 2,00          |
| Final Sınavı Hazırlık         | 5      | 4,00          |
| Araştırma Sunumu              | 1      | 7,00          |

Değerlendirme

| Aktiviteler | Ağırlığı (%) |
|-------------|--------------|
| Final       | 60,00        |
| Vize        | 40,00        |

|               | P.Ç. 1 | P.Ç. 2 | P.Ç. 3 | P.Ç. 4 | P.Ç. 5 | P.Ç. 6 | P.Ç. 7 | P.Ç. 8 | P.Ç. 9 | P.Ç. 10 | P.Ç. 11 | P.Ç. 12 | P.Ç. 13 |
|---------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|---------|---------|
| <b>Ö.Ç. 1</b> | 1      |        | 1      | 1      |        | 1      | 1      |        |        |         | 1       | 1       | 1       |
| <b>Ö.Ç. 2</b> | 2      |        | 2      | 2      |        | 2      | 2      |        |        |         | 2       | 2       | 2       |
| <b>Ö.Ç. 3</b> | 3      |        | 3      | 3      |        | 3      | 3      |        |        |         | 3       | 3       | 3       |

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Coğrafya biliminde kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma
- P.Ç. 2 :** İnsan-mekan etkileşiminin tespitinde yararlanılan başlıca araştırma yöntem ve tekniklerini kullanabilme, bu etkileşimin ifadesinde kullanılan görsel araçları (tablo, grafik, harita) vb hazırlayabilme ve gerekli araç gereçleri yazılımları kullanabilme.
- P.Ç. 3 :** Coğrafya biliminin temel terimlerini kavrama ve coğrafi terminolojiyi yerinde kullanabilme.
- P.Ç. 4 :** Coğrafya bilimi kapsamında mekanı doğal ve beşeri özellikleriyle tanıma, mekanın kullanımından kaynaklanan sorunları tespit edebilme, çözüm önerisi sunabilme.
- P.Ç. 5 :** Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama vb coğrafi teknolojilerle çalışabilme.
- P.Ç. 6 :** Disiplinler arasındaki çalışmaların önemini kavrama, bilgi ve becerilerini diğer disiplinlerle paylaşabilme ve ortak projelerde değerlendirebilme.
- P.Ç. 7 :** Mekan ve mekanı oluşturan fiziki ve beşeri unsurlar arasında ilişki kurabilme ve bu ilişkileri yorumlayabilme becerisi
- P.Ç. 8 :** Sahip olduğu bilgi ve becerileri laboratuvar ve arazi çalışmaları ile bütünleştirebilme
- P.Ç. 9 :** Coğrafî verilerin toplanması, yorumlanması, değerlendirilmesi ve akademik yayın haline getirilmesi sürecinde bilimsel etik değerlere uygun hareket etme.
- P.Ç. 10 :** Bölgesel dengesizlik, iklim değişikliği, kentleşme, küreselleşme, sürdürülebilirlik, göç, çevre sorunları gibi konuları geniş bir bakış açısı ile yorumlayabilme
- P.Ç. 11 :** Coğrafi konuları, sistematik bir yaklaşımla ele alma, araştırma ve sunma becerisi
- P.Ç. 12 :** Bireysel çalışma becerisi ve bağımsız karar verebilme yetisine sahip olarak fikirlerini sözlü ve yazılı ifade ederek iletişim kurabilme
- P.Ç. 13 :** Toplumsal sorumluluk ve mesleki etik bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinlikler planlayabilme ve uygulayabilme.
- Ö.Ç. 1 :** Kentlerin oluşumu ve gelişimi ile geçmişten bugüne farklı kent ve kentleşme tiplerini listeleyebilecek.
- Ö.Ç. 2 :** Kentte yaşayan toplulukların kimlik, kültür ve aidiyet gibi kavramlarla ilişkisini açıklayabilecektir.
- Ö.Ç. 3 :** Kentsel mekanın sorunları ve toplumsal hareketlerle ilişkisini kurabilecektir.